

Іван ПОЧУХ,

*Надзвичайний і Повноважний Посол
Республіки Чехія в Україні*

— *Дипломатичним відношенням України та Республіки Чехія уже більше 20 років. Розкажіть про основні етапи їх розвитку.*

— Чеська Республіка як незалежна держава почала своє існування 20 років тому у січні 1993-го в результаті розпаду Чехословаччини. І з цього погляду здається, що взаємини наших країн розпочались не так давно. Але дозвольте наголосити одразу на початку нашої розмови, що історія та доля взаємин між нашими країнами та народами неодноразово перетиналась у процесі загального

історичного поступу людства. Саме тому хочу підкреслити, що відносини між нашими країнами насправді мають значно глибші корені, а не лише останні 20 років. І з цього приводу дозвольте навести кілька прикладів із історії. Не буде перебільшенням якщо я скажу, що визволення Волинської губернії під час Першої світової війни можна вважати основою становлення незалежної Чехословаччини. Це не дуже відомий історичний факт, але тоді на Волині проживало майже 50 тисяч чехів, які й сформували Чехословацький легіон. І саме їхні зусилля стали важливим внеском у становлення незалежної Республіки чехів та словаків на руїнах Австро-Угорської імперії. Також багато українців перебувало у вигнанні на території Чехії у 20-х роках ХХ століття. Це люди, які залишили країну у період з 1919 до 1921 року. Тож згадані факти свідчать, що відносини та зв'язки між нашими країнами мають давню і насичену історію. Також хочу зазначити, що наразі відносини Україна–Чехія є невід'ємними від відносин нашої країни із Євросоюзом. Чеська

Республіка підтримує Україну на шляху євроінтеграції, просування відносин із ЄС на новий рівень. Ми сподіваємось, що Україна матиме успіх на цьому шляху. Однак існують і певні умови, які міністр закордонних справ ЄС встановив для України у грудні 2012 року та які було дещо уточнено паном Фюле під час його візиту в Україну. Звичайно, Україна має виконати ці умови і у цьому разі ми будемо на шляху до успішної західноєвропейської співпраці та підписання зазначеного документа.

— *Чеська Республіка стала членом ЄС у 2004 році, тож ви маєте великий досвід як країна-член Євросоюзу. Які етапи здобуття цього досвіду могли б бути корисними Україні?*

— Хотів би звернути увагу на те, що нашому членству в ЄС передував довгий та складний шлях трансформації країни, її реформації. Адже власне приєднання до Євросоюзу — це комбінація певних процесів. Ви не можете просто так приєднатись до Союзу європейських держав. Саме тому я хочу відзначити, що Україна нині ще далека від членства в ЄС, однак вона близька до процесу підписання угоди про асоціацію з ЄС. Тож якщо брати наш випадок, підписання угоди про асоціацію може стати інструментом модернізації та трансформації України. І це може стати у перспективі базисом для втілення прагнень до членства у ЄС, тобто членство буде сформовано на основі змін, зроблених під час процесу задоволення вимог для асоціації з ЄС.

— *Якщо ми відступимо від теми Україна–ЄС та повернемося до відносин Україна–Чехія, як би Ви оцінили політичний діалог між нашими країнами, які плани візитів на високому рівні у найближчій перспективі?*

— Я маю сказати, що наші відносини не досить активно розвивались протягом останніх кількох років. Ми б хотіли, щоб наш політичний діалог був більш інтенсивним та активним і ми маємо певні плани щодо цього. Однак оскільки ми не до кінця узгодили ці кроки з українською стороною, з мого боку буде безвідповідально говорити про те, які офіційні візити відбудуться у цьому році. Але ми працюємо над цим питанням.

— *Рада це чути. Щодо співпраці наших країн я знаю, що представники чеського бізнесу у 2012 році мали зустріч із головою Ради міністрів Криму паном Могильовим із метою обговорення спільних інвестиційних проєктів. Тож які сфери насамперед цікавлять чеських підприємців?*

— Так, я радий, що Ви згадали про співпрацю з Автономною Республікою Крим. Я вважаю, ми заклали надійну основу для розвитку економічної співпраці. Оскільки Чехія значно мен-

ша за розмірами, ніж Україна, часом нам зручніше розвивати бізнес-відносини та розробляти спільні проекти на рівні області. У 2011-му ми проводили чесько-український бізнес-форум, у якому взяла участь велика делегація за участю заступника міністра закордонних справ Чеської Республіки Томаша Дуба. Результатом проведеного форуму стало підписання Угоди між Карловими Варами та Кримом, термін дії якої подовжено у травні 2013 року. На основі цієї Угоди певні напрями співпраці, зокрема в сфері економіки, буде розширено. Поглибиться, наприклад, взаємодія у таких галузях: відновлювальні джерела енергії, водне господарство, сільське господарство та агробізнес, інфраструктурні та екологічні проекти. Ми уже маємо певні результати. Наприклад, компанія «Богдан» співпрацює з однією чеською компанією щодо постачання тролейбусів на кримський ринок, особливо щодо сполучення таких віддалених маршрутів як Сімферополь–Ялта.

— Скажіть, будь ласка, чому саме Крим здається найбільш перспективним для регіональної співпраці?

— Я б не сказав, що цей регіон більш перспективний, ніж інші, але цей форум збігся у часі з початком моєї каденції в Україні і я зрозумів, що співпраця з місцевою адміністрацією буде дуже корисною для розвитку концепції міжрегіональної взаємодії. У той же час я брав участь у бізнес-зустрічах і в інших областях, наприклад, у Полтавській у березні 2012-го, у Львівській, наприклад, того ж року, а у цьому році, у великих зустрічах підприємців у Дніпропетровську, Одесі, Миколаєві та Херсоні.

— Ваша високоповажносте, між нашими країнами також іде активна робота у сфері науки та технологій, розкажіть докладніше про цей напрям співпраці.

— Так, справді, ми маємо формальну угоду про співпрацю у сфері освіти, науки і технологій. Також під час візиту прем'єр-міністра Миколи Азарова до Праги у грудні 2011-го було підписано меморандум про співпрацю, який доповнює цю угоду. Однак до 2012 року співпраця у сфері науки та технологій не була достатньо активною. Утім на основі цих документів ми здійснювали професійні обміни студентів та спеціалістів. Однак щодо взаємодії у цій сфері ми виявили певні, неприпустимі, як на мене, порушення з українського боку, які призвели навіть до того, що міністр освіти Чехії мав написати листа із вказівкою на деякі зобов'язання, яких не дотримується українська сторона. І це дуже прикро, адже не так багато країн, із якими ми про-

водимо подібні обміни студентами та викладачами, а підписана угода створює значно більші можливості для навчання українців у Чеській Республіці або університетах країн Вишеградської групи. Для цього власне потрібно лише зареєструватись на сайті Міжнародного Вишеградського фонду та знайти там можливість для навчання в одній із країн в університетах держав Вишеградської групи. Наскільки я пам'ятаю, майже 350 українців уже скористались цією можливістю.

— *350 за який період?*

— Здається із 2008 чи 2009 року існує ця програма. Це ще одна можливість, окрім стипендії на обмін, про який ми говорили, яку українська сторона використовує недостатньою мірою. А зараз усе більше українців хочуть навчатись у чеських університетах, де вони можуть здобувати освіту на комерційній основі. Хочу зазначити, що ця ситуація зазнала негативного впливу через моменти нелегальної міграції, адже не всі студенти зацікавлені в навчанні як такому, а більше у тому, щоб потрапити до Чехії та влаштуватись там на роботу. Тож зараз це є певною проблемною сферою.

— *Чи існують університети, які є активнішими щодо співпраці у сфері науки та технологій?*

— Знаєте, проблема у тому, що ми не маємо другої сторони, з якою ведемо перемовини або проводимо певну діяльність. Усі процеси обміну проходять через державну агенцію, яку створили для просування співпраці у сфері науки. Однак зараз ми шукаємо інші можливості та зацікавлені сторони, які будуть взаємодіяти із державною агенцією з нашого боку. Ви, мабуть, знаєте, що нанотехнології є дуже розвиненими у Чехії, у цій сфері ми вважаємось однією з провідних країн світу.

— *А як держава підтримує розвиток нанотехнологій?*

— Підтримка існує, але я не знаю цього механізму, я не настільки залучений у ці процеси. Однак я можу сказати, що при Міністерстві закордонних справ Чехії існує спеціальна посада, є відділ із одним дипломатом, який покликаний розвивати співпрацю у сфері науки і технологій.

— *Пане Посол, якщо ми торкнулись теми міграції, згідно зі статистикою майже 200 тисяч українців офіційно проживають у Чехії. Які враження українці справляють на чеську спільноту та наскільки вони інтегрувались у Вашу країну?*

— До мого прибуття в Україну я і не уявляв скільки сил та енергії може забрати процес підготовки віз, питання міграції. Якщо ми розділимо міграцію та візову політику, хоча, звичайно,

ці питання пов'язані між собою, то хочу сказати, що був дуже здивований побачити як часто візова політика Чехії або іншої країни шенгенської зони стає об'єктом маніпуляцій та спекуляцій.

— *Чи не могли б уточнити?*

— Думаю, що це якраз хороша можливість для того, щоб уточнити та з'ясувати деякі моменти цього питання. Зокрема, хочу зазначити, що наша візова політика є невіддільною від політики усіх країн шенгену, так званого шенгенського кодексу. Це така візова Біблія, правилам якої ми усі маємо слідувати. У цьому випадку немає можливості проявити гнучкість та застосовувати ті або інші правила у кожній ситуації. Але загалом я завжди намагаюсь підтримувати та сприяти людським контактам. Я б хотів, щоб якомога більше українців відвідали Чехію, однак ми прослідковуємо певну кількість негативу щодо видачі віз. Тому намагалися стабілізувати нашу візову політику таким чином, щоб кожен знав, що потрібно зробити для отримання візи до Чехії. Дехто каже, що наша візова політика дуже сувора. Але дозвольте навести приклад, як мало було зроблено відмов у 2012 році. Я маю дані, згідно з якими загальна кількість відмов по всій Україні, враховуючи консульські відділи у Донецьку та Львові, склала усього трохи більше 2%. Це означає, що лише два українці із сотень не отримали візу. Це загальні дані щодо короткострокових та мультівіз. Я вважаю цей рівень відмови справді незначним. І дозвольте доповнити мою позицію іншими даними. Щодо туристичних віз, виданих у Києві: торік 23 090 українців подали свої заяви для отримання візи з них 22 998 їх усе ж отримали. Тож лише 92 людини не отримали віз із певних об'єктивних причин.

— *А які причини цих відмов?*

— Найчастіше людина не здатна пояснити привід та мету свого візиту до Чехії або нездатна надати нашому консульському відділу необхідні документи, наприклад, медичну страховку або фінансові документи, які підтверджують її платоспроможність. Але якщо візьмете до уваги, що із 23 090 лише 92 особи не отримали візи, ніхто не скаже, що ми робимо щось таке, що відвертає бажання українців подорожувати до Чехії. І скажу Вам, чим більше українців відвідує мою країну, тим більше вони дізнаються про зміни, які відбулись у Чехії, та мають нагоду зрозуміти, яка робота ще попереду чекає на Україну у тому напрямі, який визначено як стратегічний, а саме приєднання до Євросоюзу. У тому, що стосується мультівіз, ми також їх видаємо у значній кількості.

— *Але більше для бізнес-цілей, чи не так?*

— Для бізнес-візитів також, але і для тих людей, які мають позитивну візову історію, які перебували у країнах шенгену без будь-яких проблем та мають наміри відвідати Чехію на постійній основі, для таких людей ми не маємо причин для відмови їм у візі принаймні на рік. Але ми не вільні у цьому питанні до певної міри, адже у візовому кодексі шенгенських країн не зазначено так: будь-хто може отримати візу. Ми не можемо недотримуватись цього кодексу, тому відповідно не виходимо за межі дозволеної нам гнучкості. Що ще я хочу сказати українцям, адже знаю, якою вразливою є ця тема для них. Я хотів би домогтись безвізового режиму. Із цього питання ЄС власне присвятив цілий план дій для візової лібералізації, який було погоджено між Європейською комісією та Україною, а для цього український уряд має задовольнити вимоги за чотирма пунктами, без чого неможливим буде подальше просування цього проекту. Я б хотів назвати ці пункти: по-перше, безпечна система опрацювання та підготовки документів, а саме — біометричні паспорти; безпечна міграція, яка включає угоду про реадмісію, яку уже було підписано; також Україна має підписати виконавчий протокол; а ще це питання громадського кодексу та безпеки, зовнішні відносини та засадничі права. Тож, як тільки ці пункти буде виконано, ми зможемо перейти до наступного кроку із візової лібералізації. Із боку ЄС важко сказати, коли це станеться, адже м'яч, так би мовити, на вашій стороні поля. Питання має розглянути український уряд, як тільки він буде готовий задовольнити поставлені перед країною вимоги.

— *Якщо не помиляюсь, були перемовини з питання безвізового режиму для власників спеціальних паспортів?*

— Так, це частина доповненої угоди про спрощення візового режиму. Власники службових паспортів із біометричними даними не будуть зобов'язані звертатись по візу, але тільки за наявності біометричних документів.

— *І все ж, повертаючись до українців, які вже живуть у Чехії, яким є ставлення до них, чи є вони активними членами чеського суспільства?*

— На жаль, я жив за межами Чехії довгий час, тому не маю власного практичного досвіду з цього приводу, але я можу з упевненістю сказати, що українська громада є однією з найбільших у Чехії та формується як з легальних мігрантів із дозволом на роботу, так і часом нелегальних. Загалом вони становлять майже півмільйона і більшість із них прямує до Праги, де є кращі можливості для працевлаштування. Я переймаюсь за нелегальних мігрантів, адже чеським урядом було розробле-

но певні правила та інструменти, щоб українці могли прийти на законній основі та знайти нове життя та можливості для роботи цілком законним шляхом. Це, наприклад, механізм так званих зелених та синіх карток. І тому я не можу зрозуміти, чому нелегальні мігранти йдуть до всіляких агентств, які обіцяють багато, але в результаті ці люди не можуть отримати належний робочий контракт, а іноді їх позбавляють паспорта. Тому кожному українцю, який збирається на роботу до Чехії, я раджу звернутись насамперед до консульства та запитати про сині і зелені картки. Їх наявність надає можливість отримати одразу і візу, і дозвіл на роботу у комплексі. Тож ви про це знаєте і ви будете кваліфіковані за належною роботою у Чехії, а також ваша присутність буде заздалегідь погоджена із відповідними чеськими установами, і ви зможете знайти роботу у нашій країні без особливих складнощів.

— *Культурний обмін є доброю традицією дружніх країн. Якщо я не помиляюсь, у 2012 році у Львові відбулись Дні чеської культури. Розкажіть про цю подію та про інші приклади культурного обміну.*

— Так, із радістю. Я вважаю, ми можемо багато чого запропонувати українській публіці та представити різні аспекти чеської культури. Саме із цією метою ми заснували в Україні спеціальну культурну установу, яка називається Чеський центр. Він відокремлений від Посольства, але його робота невіддільна від нашої. Власне головний офіс Чеського центру у Празі є інструментом Міністерства закордонних справ із просування нашої культури у світі. Тож цей центр є дуже діяльним, бо ж і людина, яка його очолює, дуже беручка і динамічна, незважаючи на усі складнощі здійснює активну діяльність. На жаль, представники центру не завжди мають підтримку від української сторони, але 2013 рік було все ж оголошено Роком чеської літератури. Дозвольте мені розповісти про 2–3 проекти, які ми організуємо цього року. По-перше, це змагання із перекладу чеською мовою для молодих українців до 35 років, також це переклад і презентація книги нашого письменника Ярослава Рудиша, яка називається «Кінець панку у Чехії», а ще є цікавий проект із просування чеської літератури, у якому ваші письменники будуть читати твори наших. Так, Оксана Забужко презентуватиме Іллю Гурника, а Тарас Прохасько читатиме Яна Балабана. І ще одне. Ми намагаємося презентувати чеську культуру в Україні, водночас ми відчуваємо брак українських культурних презентацій у Чехії, тому, узгодивши цю діяльність із Чеським головним центром, організували проект із представлення українського сучасного мисте-

цтва у Чехії разом із Центром Щербенка. Це буде виставка молодих українських художників, які уже мають певні здобутки та винагороди, зокрема організації МУХи, молоді українські художники. 10 українців представлять свої роботи у галереї при Чеському центрі у Празі в кінці травня. Тож ми експонуємо українську культуру до Чехії, а не тільки привозимо нашу до вас.

— *Чеська культура справді має значний вплив на українців. Ми усі знаємо Ярослава Гашека, читали Карела Чапека та знаємо чудові твори композиторів Дворжака та Сметани, які були високо оцінені в Україні.*

— І це чудово! Якраз 22 березня 2013 року Національна філармонія організувала чеський вечір, де наш оркестр виконав твори Дворжака, Сметани, Янечека, і я мав честь відкривати цей концерт.

— *Ви в Україні з 2011 року, які Ваші загальні враження від перебування у нашій державі?*

— Як часто кажуть, Україна — це країна великих і надзвичайних можливостей, але незрозуміло як відкрити ці можливості, щоб цей потенціал працював на благо людей. Тільки повторювати це твердження недостатньо. Я вже сказав, що ближчі відносини та співпраця із ЄС можуть бути ключем, який відкриє цей потенціал. Але я люблю цю країну, її людей, тут я зустрів багато цікавих і сильних особистостей. І знаю про складний історичний шлях, про ті події, через які пройшла ваша країна. І без сильних особистостей подолати цей шлях та усі історичні складнощі було б просто неможливо. Тож, тримаю пальці схрещеними за вашу країну і сподіваюсь, у цьому році усе буде добре і ми встановимо новий щабель відносин із ЄС через підписання Угоди про асоціацію, що стане початком реалізації того потенціалу, який має Україна.

— *Так, сподіваємось. Дякую за розмову.*

— Дякую, що запросили.

*Розмову вела Анна Костюченко,
ведуча програми «Україна дипломатична»*

Ivan POČUCH,

*Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary
of the Czech Republic to Ukraine*

– *Today our guest is Ivan Počuch, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the Czech Republic to Ukraine. How do you do, Mr. Ambassador!*

– How do you do!

– *Diplomatic relations between Ukraine and the Czech Republic have been lasting over 20 years. Tell us about the main stages of their development.*

– The Czech Republic as an independent state came into existence 20 years ago in January 1993 as a result of Czechoslovakia dissolution. From this point of view it seems that the relations between our countries began not so long ago. Just at the beginning of our conversation let me emphasize that the history and the fate of relations between our countries and people have been repeatedly intersected in the general historical development of mankind. That's why I want to emphasize that the relations between our countries actually have much deeper roots, not just the last 20 years. To this end, let me cite several examples from the history. It is no exaggeration to say that independence of the Volyn' region in Ukraine during the First World War may be considered the basis to form independent Czechoslovakia. This historical fact is not well known, but then almost 50,000 Czechs inhabited the Volyn' region and they formed the Czechoslovak legion. Their efforts were an important contribution to the establishment of the independent Republic of Czechs and Slovaks on the ruins of the Austro-Hungarian Empire. Many Ukrainians were also in exile at the Czechia territory in the 20-ies of the XX-th century. These were the people who left the country during the period from 1919 to 1921. Therefore, the mentioned facts prove that the relations and ties between our countries have a long and rich history. I also wish to mention that at present the Ukraine-Czechia relations are inseparable from the relations between our country and the EU. The Czech Republic supports Ukraine towards European integration, bringing the relations

with the EU to a new level. We hope that Ukraine will be a success along this way. However, there are certain conditions established by the EU foreign minister for Ukraine in December 2012 and somewhat clarified by Mr. St. Füle during his visit to Ukraine. Naturally, Ukraine must fulfill these conditions and in this case we'll be on the way to successful Western-European cooperation and signing the said document.

— *The Czech Republic acceded to the EU in 2004, so you have great experience as an EU member-country. Which stages of gaining this experience might be useful to Ukraine?*

— I'd like to draw attention to the fact that a long and difficult path of the country transformation and reformation preceded our EU membership. Actually, joining the EU is a combination of certain processes. It's impossible to join the European Union for no reason at all. That's why I want to note that Ukraine today is far from the EU membership, but it is close to the process of signing the association agreement with the EU. So, in our case, signing the association agreement may become a tool to upgrade and transform Ukraine. This may be in the future a basis to implement aspirations for the EU membership, i.e. the membership will be formed based on the changes pursued during meeting the requirements for the EU association.

— *If we depart from the EU-Ukraine subject and return to the Ukraine-Czech Republic relations, how would you rate the political dialogue between our countries, what are the future plans for the high level visits?*

— I must say that our relations have not been developed rather actively over the past few years. We would like our political dialogue be more intensive and active and we have certain plans for it. However, since we have not fully agreed upon the above steps with the Ukrainian party it will be irresponsible for me to say about the official visits to take place this year. However, we are working on this issue.

— *Glad to hear it. Regarding cooperation between our countries, I know that Czech business representatives met with the head of the Crimea Mr. Mohyliov in 2012 to discuss joint investment projects. Which areas are of primary interest for Czech entrepreneurs?*

— Well, I'm glad you mentioned cooperation with the ARC. I believe we have laid a solid foundation for the development of

economic cooperation. Since the Czech Republic is much smaller in size than Ukraine, sometimes we prefer to develop business relations and joint projects at the regional level. In 2011 we held a Czech-Ukrainian business forum attended by the large delegation with participation of Tomas Duba, Deputy Foreign Minister of the Czech Republic. The forum resulted in signing the Agreement between Karlovy Vary and the Crimea, its validity will be extended in May 2013. Based on this Agreement, certain areas of cooperation will be expanded, particularly in the economy. For instance, cooperation will be deepened in the following areas: renewable energy, water management, agriculture and agribusiness, infrastructure and environmental projects. We have already certain results. For example, – Bohdan company cooperates with a Czech company to supply trolleybuses to the Crimean market, particularly with regard to the far away traffic routes such as Simferopol–Yalta.

– *Please, tell me, why does the Crimea seem the most promising for the regional cooperation?*

– I would not say that this region is more promising than the others, but this forum coincided in time with the beginning of my tenure in Ukraine. I realized that cooperation with the local authorities would be very useful for the inter-regional cooperation development concept. At the same time I took part in business meetings in other regions, such as Poltava in March 2012, Lviv the same year, and this year we expect big business meetings in Dnipropetrovsk, Odesa, Mykolaiv and Kherson.

– *Your Excellency, our countries also actively work in the field of science and technology, tell us in details about this direction of cooperation.*

– Yes, indeed, we have a formal agreement on cooperation in education, science and technology. During the visit of Prime Minister Mykola Azarov to Prague in December 2011 a memorandum on cooperation was signed to complement this agreement. However, till 2012, cooperation in science and technology was underactive. Though, based on these documents we conducted professional exchanges of students and experts. Nevertheless, as to cooperation in this area, we found certain unacceptable, in my view, violations by the Ukrainian side, which resulted in the letter by the Minister of Education of the Czech Republic where he referred to certain obligations not observed by the Ukrainian side. It's a great pity, because not many countries have such exchanges

of students and teachers, and the signed agreement opens bigger opportunities for the Ukrainians who study in the Czech Republic or at the Visegrad Group universities. To do it, you actually need just to register at the website of the International Visegrad Fund and find there the opportunity to study in one of the universities of the Visegrad Group countries. As far as I remember, about 350 Ukrainians have already made use of this opportunity.

— *350 persons, within which period?*

— It seems this program exists since 2008 or 2009. This is another opportunity in addition to the exchange of scholarships, which we spoke about and which the Ukrainian side used insufficiently. At present more and more Ukrainians wish to study in the Czech universities to get education on a commercial basis. I would like to note that this situation is negatively affected due to the illegal migration, because not all the students are interested in studying as such, but rather in getting to the Czech Republic and settling down there for work. Therefore at present it is a certain problematic area.

— *Are there any universities more actively striving for cooperation in science and technology?*

— You know, the problem is that we do not have any other party to negotiate or carry out certain activities. All the exchange processes take place through the public agency created to promote scientific cooperation. Now we are looking for the other opportunities and stakeholders to interact with the state agency from our side. For example, you probably know that nanotechnologies are very developed in the Czech Republic, we are recognized among the world leading countries in this field.

— *How does the state support the development of nanotechnologies?*

— The support does exist, but I do not know its mechanism, I'm not as much involved in these processes. However, I can say that the Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic has a special position, a department of one diplomat to develop cooperation in science and technology.

— *Mr. Ambassador, we touched the subject of migration; according to the statistics, about 200,000 Ukrainians reside officially in the Czech Republic. What impression do the Ukrainians make on the Czech people and to what extent have they integrated into the Czech community?*

— Before my arrival in Ukraine I did not realize how much efforts and energy the process of preparing visas/migration issues could take. If we separate migration and visa policy, although, of course, these issues are related, I would like to say that I was quite surprised to see how often the visa policy of the Czech Republic or the other Schengen zone country became the subject for manipulation and speculation.

— *Could you clarify?*

— I think it is a good opportunity to refine and clarify certain points of this issue. In particular, I would like to note that our visa policy is inseparable from the policy of all Schengen countries, the so-called Schengen Code. It's such a visa Bible the rules thereof we all have to abide. In this case, there is no way to be flexible and apply certain rules in every situation. In general, I always try to support and promote human contacts. I wish as many Ukrainians as possible visit the Czech Republic; however, we trace a certain amount of negativity regarding the visa issuance. Therefore we tried to stabilize our visa policy for everyone to know what to do to obtain a visa to the Czech Republic. Someone says our visa policy is very strict. Let me give an example on the number of visa refusals in 2012. I have the information that the total number of refusals in Ukraine including consular offices in Donetsk and Lviv was just over 2%. This means that only two of the hundreds of Ukrainians did not get a visa. This is general information about short-term visas and multi-visas. I believe this level of refusal is really small. And let me add more information to support my position. Regarding the tourist visas issued in Kyiv: last year 23,090 Ukrainians applied for visas, 22,998 of them received visas. So, only 92 persons have not received visas for certain objective reasons.

— *And what are the reasons for these refusals?*

— Most often people cannot explain the reason and the purpose for their visit to the Czech Republic or are unable to submit to our consular department the required documents such as medical insurance or financial documents proving their solvency. But if you take into account that only 92 persons out of 23,090 did not get a visa, no one will say that we are doing something wrong to distract the Ukrainians' desire to travel to the Czech Republic. The more Ukrainians visit my country, the better they know about the changes that took place in the Czech Republic. They will have the opportunity to understand what work is waiting for Ukraine in the

direction designated as strategic, i.e. the EU entry. As to the multi-visas, we also issue them in considerable amount.

– *But more for business purposes, is not it?*

– For business visits as well, but also for those people who have a positive visa history, visited the Schengen countries without any problems and intend to visit the Czech Republic on a permanent basis. We have no reason to refuse a visa for such people at least for a year. However, we are not free in this issue to some extent, because the Schengen Visa Code does not contain the following: anyone can obtain a visa. We must abide this Code; therefore we do not go beyond the permitted flexibility. What else I would like to tell the Ukrainians, because I know how sensitive this issue is for them. I would like to gain a visa-free regime. Actually, the EU developed an action plan on this issue for visa liberalization, which was agreed upon between the European Commission and Ukraine. To this end, the Ukrainian government has to satisfy the requirements under four items indispensable for further advancement of this project. I would like to name these items: first, safe system to process and prepare the documents – namely, biometric passports; safe migration, including the readmission agreement which has been signed; Ukraine has to sign the executive protocol; and the last – the issue of civil code and security, foreign relations and fundamental rights. As soon as these items are executed, we can proceed to the next step of the visa liberalization. It is difficult to say from the EU side when this will happen, because the ball, so to speak, is on your side of the field. The Ukrainian government should consider the issue as soon as it is ready to meet the requirements laid down to the country.

– *If I am not mistaken, there were negotiations on visa-free regime for holders of special passports?*

– Yes, it's a part of the additional agreement on visa facilitation. Holders of official passports with biometric data will not be required to apply for a visa, but only in case they have biometric documents.

– *And yet, coming back to the Ukrainians, who already reside in the Czech Republic, what is the attitude towards them, are they active members of the Czech society?*

– Unfortunately, I have lived outside the Czech Republic for a long time, therefore I have no personal experience in this matter. Nevertheless, I can tell for sure that the Ukrainian community is one of the largest in the Czech Republic and is formed of both

legal migrants having a work permit and sometimes illegal ones. All in all, they are about half a million, and most of them go to Prague where there are better employment opportunities. I feel concern about illegal migrants because the Czech government has developed certain rules and tools for the Ukrainians to come on legal basis and find a new life and employment opportunities by the legitimate means. This is, for example, the mechanism of the so-called green and blue cards. And therefore I cannot understand why illegal migrants go to various agencies that promise a lot, but in the end these people cannot get a proper employment contract and sometimes their passports are withdrawn. Therefore, I advise every Ukrainian going to work in the Czech Republic to apply first to the consulate and ask about the blue and green cards. Their availability makes possible to simultaneously obtain a visa and a work permit. You know about it and you will be qualified for the proper work in the Czech Republic; your presence will be agreed upon in advance with the relevant Czech agencies and you will be able to relatively easy find a job in our country.

— *Cultural exchange is a good tradition of friendly countries. If I am not mistaken, the Days of Czech culture took place in Lviv in 2012. Tell us about this event and other examples of cultural exchange.*

— Well, with pleasure. I think we have a lot to offer Ukrainian public and present various aspects of the Czech culture. To this end, we have established in Ukraine a special cultural institution known as the Czech Center. It is separated from the Embassy, but its operation is inseparable from ours. Actually, the headquarters of the Czech Center in Prague is a tool of the Ministry of Foreign Affairs to promote our culture in the world. This Center is very active, since the man in head of it is quick-minded and dynamic, despite all the difficulties he is engaged in vigorous activity. Unfortunately, the Center representatives are not always supported by the Ukrainian side, yet, 2013 was declared the Year of the Czech literature. Let me tell you about 2–3 projects to be arranged this year. First, the competition for young Ukrainians up to 35 years to translate from into the Czech language, another translation and book presentation entitled — The End of Punk in Czechia by our writer Jaroslav Rudysh. One more interesting project to promote Czech literature in which your writers will read the works of ours. For instance, Oxana Zabuzhko will present Elijah Hurnyk, while Taras Prokhasko will

read Yan Balaban. One more point. We try to present Czech culture in Ukraine and at the same time we feel the lack of Ukrainian cultural presentations in the Czech Republic. Having coordinated these efforts with the Czech headquarters we arranged the project jointly with Shcherbenko Center to introduce modern Ukrainian art in the Czech Republic. This will be an exhibition of young Ukrainian painters who have already certain achievements and awards, including the Young Ukrainian Painters organization. 10 Ukrainians will present their paintings in the gallery at the Czech Centre in Prague in late May. So, we exhibit Ukrainian culture in the Czech Republic rather than bring ours to you.

— *The Czech culture makes significant impact on Ukrainians. We all know Jaroslav Hasek, read Karel Capek and know the great works of composers Dvorak and Smetana highly appreciated in Ukraine.*

— Very good. Just on March 22, 2013 the National Philharmonia arranged the Czech evening where our orchestra performed the works by Dvorak, Smetana and Janacek; I had the honor to open the concert.

— *You are in Ukraine since 2011, what are your general impressions of your stay in our country?*

— As people often say, Ukraine is a country of great and extraordinary opportunities, but it is not clear how to open these opportunities, for its potential to work for the benefit of the people. It is not enough to just repeat this statement. I have already said that closer relations and cooperation with the EU can be the key to unlock this potential. But I love this country, its people; here I met a lot of interesting and forceful personalities. I know about the difficult historical path, about the events that happened in your country. It would be simply impossible to overcome this path and all the historical difficulties without forceful personalities. So I keep my fingers crossed for your country and I hope this year everything will be fine and we will establish a new level of relations with the EU through signing the Association Agreement. It will be the start to unlock the Ukraine's potential.

— *Well, we do hope for it. Thank you for the interview.*

— Thank you for invitation.

*Interviewed by **Anna Kostyuchenko**,
link lady of the «Diplomatic Ukraine» program*